

A2.26 Duurzaam transport

- Bespreek je dagelijkse vervoer.
- Bespreek verschillende soorten vervoer.

Het openbaar vervoer	<i>(Transport publiczny)</i>	Het milieu	<i>(Środowisko)</i>
Het vervoer	<i>(Transport)</i>	Duurzaam	<i>(Zrównoważony)</i>
De elektrische auto	<i>(Samochód elektryczny)</i>	Favoriete	<i>(Ulubiony)</i>
De fietser	<i>(Rowerzysta)</i>	Kiezen	<i>(Wybierać)</i>
De rit	<i>(Przejazd)</i>	Met de trein reizen	<i>(Podróżować pociągiem)</i>
De groene zone	<i>(Strefa zielona)</i>		

1. Zeskanuj kod QR, aby obejrzeć video, lub przeczytaj tekst. (QR: Audio)

In Utrecht is een *grote* fietsenstalling bij het station geopend. Er is plaats voor twaalfduizend vijfhonderd fietsen, dus er komen minder auto's in de stad. Daardoor blijft het centrum bereikbaar en wordt de lucht schoner. De stalling is *modern* en je vindt je fiets snel door nieuwe ideeën. De aansluiting met **het openbaar vervoer** is goed, dus je kunt makkelijk **met de trein reizen**. Dat is beter voor **het milieu** en een **duurzame rit**.

W Utrechcie przy stacji otwarto duży parking rowerowy. Jest miejsce na dwanaście tysięcy pięćset rowerów, więc w mieście będzie mniej samochodów. Dzięki temu centrum pozostaje dostępne, a powietrze staje się czystsze. Parking jest nowoczesny i możesz szybko znaleźć swój rower dzięki nowym pomysłom. Połączenie z transportem publicznym jest dobre, więc możesz łatwo podróżować pociągiem. To lepsze dla środowiska i zrównoważony przejazd.

1. Waarom is er minder autoverkeer in de stad?
 - a. Omdat er een grote fietsenstalling is met plaats voor veel fietsen.
 - b. Omdat mensen alleen nog buiten het centrum mogen rijden.
 - c. Omdat er meer parkeerplaatsen voor auto's zijn gemaakt.
 - d. Omdat de trein niet meer stopt in Utrecht.
2. Wat gebeurt er binnenkort met de fietsenrekken die buiten staan?
 - a. Ze worden vervangen door extra busbanen.
 - b. Ze worden alleen 's nachts gebruikt.
 - c. Ze worden groter gemaakt.
 - d. Ze worden weggehaald.

1-a 2-d

2. Gramatyka: Przysłównik z lub bez -e

Bijvoeglijk naamwoord często dostaje -e, ale nie zawsze.

1. Przysłówniki często stoją przed rzeczownikami.2. Przysłównik zwykle dostaje -e.

Woordeinde

(Końcówka wyrazu)

Voorbeeld (Przykład)

	Enkelvoud (<i>Liczba pojedyncza</i>)	de het	de grote hond (<i>duży pies</i>) het dikke boek (<i>gruba książka</i>)
	Meervoud (<i>Liczba mnoga</i>)	de	de mooie huizen (<i>piękne domy</i>)
	Met 'een'	de-woorden (<i>rzeczowniki z „de”</i>)	een grote hond (<i>duży pies</i>)
+e		deze, dit, die, dat + bijvoeglijk naamwoord (<i>deze, dit, die, dat + przymiotnik</i>)	deze grote auto (<i>ten duży samochód</i>) dit schattige kind (<i>to urocze dziecko</i>) dat leuke boek (<i>tamta fajna książka</i>)
		bezzittelijk voornaamwoord + bijvoeglijk naamwoord (<i>zaimek dzierżawczy + przymiotnik</i>)	mijn nieuwe auto (<i>mój nowy samochód</i>) jouw oude huis (<i>twój stary dom</i>) onze mooie auto (<i>nasz piękny samochód</i>)
	Met 'een'	het-woorden (<i>rzeczowniki z „het”</i>)	een dik boek (<i>gruba książka</i>)
-		Zijn + worden (<i>Zijn + worden</i>)	Hij wordt groot. (<i>On rośnie.</i>) Ik ben erg ziek. (<i>Jestem bardzo chory/chora.</i>)
		Een zelfstandig bijvoeglijk naamwoord na "wat" (<i>Przymiotnik użyty samodzielnie po „wat”</i>)	Wat lief van je! (<i>Jak miło z twojej strony!</i>) Wat goed! (<i>Jak dobrze!</i>)

- We hebben een duurzaam plan: je kunt met een _____ fiets naar het werk komen. (*Mamy zrównoważony plan: możesz przyjeżdżać do pracy na rowerze elektrycznym.*)
a. elektrische b. elektrischen c. elektrieke d. elektrisch
- Ik wil graag een _____ abonnement voor het openbaar vervoer, maar ik twijfel nog. (*Chciałbym nowe abonament na transport publiczny, ale jeszcze się waham.*)
a. nieuw b. nieuwe c. nieuws d. nieuwer

1. elektrische 2. nieuw

Przepisz zwroty (QR: A1+)

1. de (druk) dag op kantoor

(ten pracowity dzień w biurze)

2. een (leuk) collega

(jeden fajny kolega)

3. een (rustig) hotel in het centrum

(jeden spokojny hotel w centrum)

1. de drukke dag op kantoor 2. een leuke collega 3. een rustig hotel in het centrum

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj elementy o powiązanim znaczeniu.

a. het openbaar vervoer	1. de bus en tram
b. een elektrische auto	2. de natuur
c. het milieu	3. een milieuvriendelijke rit
d. een duurzame rit	4. een auto op stroom

a-1 b-4 c-2 d-3

2. Biuletyn: zrównoważone dojazdy do biura (QR: Audio)

Wypełnij luki: duurzaam, groene zone, openbaar vervoer, met de trein reizen, koos, reed, elektrische auto, rit

Vanaf 1 mei vraagt ons kantoor in Amsterdam om zo (1) _____ mogelijk te reizen. Medewerkers die met het (2) _____ komen, kunnen hun abonnement declareren. Kom je op de fiets, dan is er gratis plek in de nieuwe fietsenstalling bij het station. In de (3) _____ rond het gebouw mag je alleen kort stoppen om iemand af te zetten.

Vorige week (4) _____ de facilitaire manager zelf drie dagen met de trein. Ze (5) _____ daarna voor een combinatie: eerst een korte fietsrit, dan (6) _____ . Ze zei dat de (7) _____ rustiger was en beter voor het milieu. Met de (8) _____ kun je ook komen, maar parkeren is duur en er zijn weinig laadpalen.

Od 1 maja nasze biuro w Amsterdamie prosi o jak najbardziej zrównoważony dojazd. Pracownicy, którzy przyjeżdżają transportem publicznym, mogą rozliczyć swój abonament. Jeśli przyjeżdżasz rowerem, w nowej rowerowni przy stacji jest bezpłatne miejsce. W zielonej strefie wokół budynku wolno zatrzymać się tylko na krótko, aby kogoś wysadzić.

W zeszłym tygodniu kierowniczka ds. administracyjnych sama przez trzy dni jeździła pociągiem. Potem wybrała połączenie: najpierw krótka przejażdżka rowerem, potem podróż pociągiem. Powiedziała, że przejazd był spokojniejszy i lepszy dla środowiska. Możesz też przyjechać samochodem elektrycznym, ale parkowanie jest drogie i jest mało ładowarek.

(1) duurzaam, (2) openbaar vervoer, (3) groene zone, (4) reed, (5) koos, (6) met de trein reizen, (7) rit, (8) elektrische auto

1. Hoe reis jij meestal naar je werk of naar afspraken, en waarom kies je voor dat vervoer?

3. Posłuchaj fragmentu audio i wybierz poprawną odpowiedź. (QR: Audio)

1. Wegens een storing neemt de spreker uiteindelijk de fiets naar kantoor.
2. De spreker kiest voor de bus omdat die sneller is dan de trein.
3. De elektrische auto mag niet in de groene zone bij het gebouw van de spreker komen.

Prawda Fałsz

☐	☐
☐	☐
☐	☐

1-V-2-X-3-V

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

1. Gisteren _____ ik met de trein naar mijn werk omdat het openbaar vervoer sneller was. *(Wczoraj jechałem pociągiem do pracy, ponieważ transport publiczny był szybszy.)*
a. heb gereden b. rijdde c. reed d. rijd
2. Vorige week _____ mijn collega voor de elektrische auto omdat hij duurzamer wilde reizen. *(W zeszłym tygodniu mój kolega wybrał samochód elektryczny, ponieważ chciał podróżować bardziej ekologicznie.)*
a. kiesde b. gekozen c. koos d. kiest
3. Gisteren _____ de fietser door de groene zone en hij lette goed op het milieu. *(Wczoraj rowerzysta jechał przez zieloną strefę i dobrze dbał o środowisko.)*
a. rijdt b. gereden c. rijden d. reed

1. reed 2. koos 3. reed

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

Route naar afspraak in groene zone

Sanne (collega): *Hoe ga je straks naar die afspraak in Utrecht, in de groene zone? (Jak pojedziesz za chwilę na to spotkanie w Utrechcie, w strefie zielonej?)*

Mark (collega): *Ik wilde eerst met de auto gaan; het is een elektrische auto, maar parkeren is daar lastig en duur. (Najpierw chciałem jechać samochodem; to samochód elektryczny, ale parkowanie jest tam trudne i drogie.)*

Sanne (collega): *Dan is het openbaar vervoer misschien makkelijker. Met de trein reizen is vaak sneller en je hebt geen parkeerprobleem. (W takim razie transport publiczny może być łatwiejszy. Podróż pociągiem jest często szybsza i nie masz problemu z parkowaniem.)*

Mark (collega): *Klopt. Ik kies de trein. De rit is rustig en het is beter voor het milieu. (Zgadza się. Wybieram pociąg. Podróż jest spokojna i to lepsze dla środowiska.)*

Sanne (collega): *Goed plan. Fiets je naar het station? Dat is ook duurzaam en gemakkelijk. (Dobry plan. Jedziesz rowerem na stację? To też jest ekologiczne i wygodne.)*

1. Waarom wil Mark niet met de auto naar het centrum?
-

6. Mówienie (QR: AI+)

Meestal reis ik met de fiets of het openbaar vervoer. / Ik kies voor de fiets of een elektrische auto omdat dat duurzamer is. / In mijn woonplaats is een fietsenstalling dicht bij het station, dus ik gebruik vaak de fiets.

1. Hoe reis je meestal naar je werk of afspraak en waarom kies je dat vervoer?

2. Wat vind jij de meest duurzame manier van reizen in Nederland en wat doe jij zelf voor het milieu?

7. Pisanie: WhatsApp (QR: AI+)

Hoi Sam,

Morgen moet ik om **09:00** bij de klant zijn, vlak bij station **Utrecht Centraal**. Ik ga **met de trein** en loop dan naar het kantoor. Hoe reis jij morgen? Kom je met de fiets, met **het openbaar vervoer** of met de auto? In het centrum is een **groene zone**, dus parkeren is soms lastig. Zullen we om **08:40** afspreken bij de hoofdingang van het station?

Groet, Lisa

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Ik ga morgen met de trein en daarna ... / Ik kies liever voor ... omdat ... / Zullen we afspreken bij ... om ...?*

Ważne czasowniki

Rijden (jeździć)

Onvoltooid verleden tijd (OVT)

ik	reed
jij/je	reed
hij/zij/ze/het	reed
wij/we	reden
jullie	reden
zij/ze	reden

Kiezen (wybierać)

Onvoltooid verleden tijd (OVT)

koos
koos
koos
kozen
kozen
kozen